

HISTORIA
W SIECI

HISTORIA
W SIECI

WITAJCIE!

w świecie, gdzie historia spotyka się z magią słowa, dźwięku i obrazu!

Cieszymy się, że jesteście tutaj, aby rozpocząć tę podróż. Ja jestem **Joanna Neumann** i poprowadzę Was przez zagadnienia zawarte w tym workbooku podczas szkolenia. Jednak bez pomocy tych dwóch wyjątkowych kobiet – **Karoliny Foltak** i **Anny Dryndy-Sopniewskiej** – ten projekt nie miałby tego czegoś.

Workbook, czyli to zostanie z Tobą na zawsze!

Otrzymacie od nas workbook, który podzieliliśmy na dwie części – teoretyczną i praktyczną. O ile o teorii powiemy dziś, o tyle praktyka czyni mistrza!

Zaczynamy!

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

O CZYM POWIEMY...

Czy mnie widać i słyszeć?

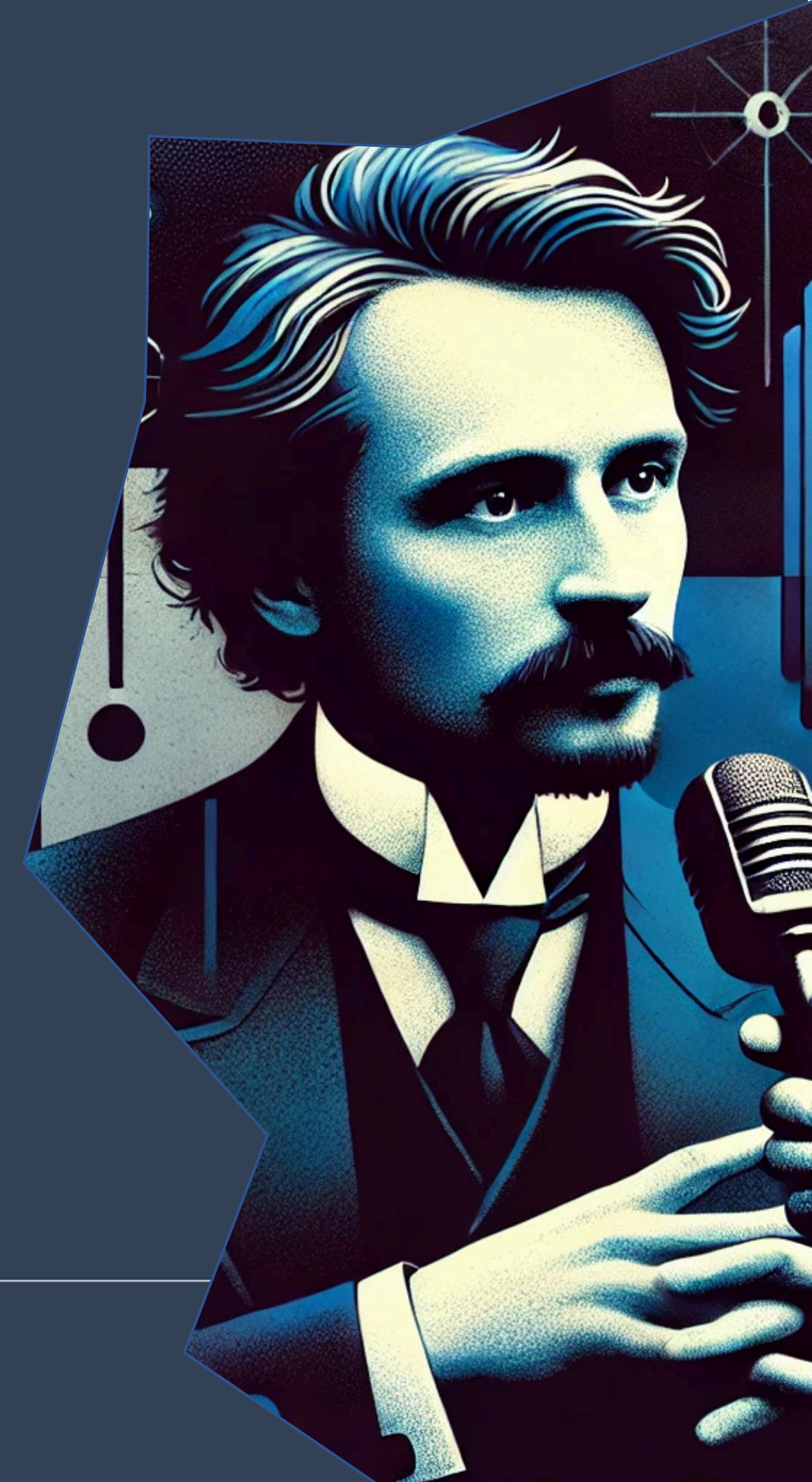
1. Videocast/Vodcast a Podcast – znajdź różnice
2. Rodzaje podcastów i videocastów
3. Odwieczne pytanie – o czym nagrywać?

Zanim zaczniesz – prawa autorskie i licencje Creative Commons

1. Prawo autorskie – czym jest i dlaczego jest ważne?
2. CC-BY, CC BY-SA...? Rozszyfrowujemy wolne licencje
3. Publiczna domena – co to?
4. Jak oznaczać użycie innego utworu?

Jak stworzyć podcasty i videocasty

1. Obalmy kilka mitów
2. Zadaj najważniejsze pytanie – DLACZEGO?
3. Tworzenie podcastu to proces
4. Scenariusze videocastów i video-storytellingu
5. Światła, kamera... coś nie tak?
6. Gdzie umieszczać podcasty?

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

W WORKBOOKU ZNAJDZIESZ

Historia i AI – czy się dogadają? – jak wykorzystać etycznie potencjał AI do projektów

1. Sztuczna inteligencja w podcastingu – nowe możliwości
2. Etyczne aspekty wykorzystania AI
3. Narzędzia AI pomocne przy opracowywaniu podcastów i videocastów
4. Przykładowe prompty do ChatGPT

Media społecznościowe i platformy online jako narzędzie supermocy

1. Atomizacja treści

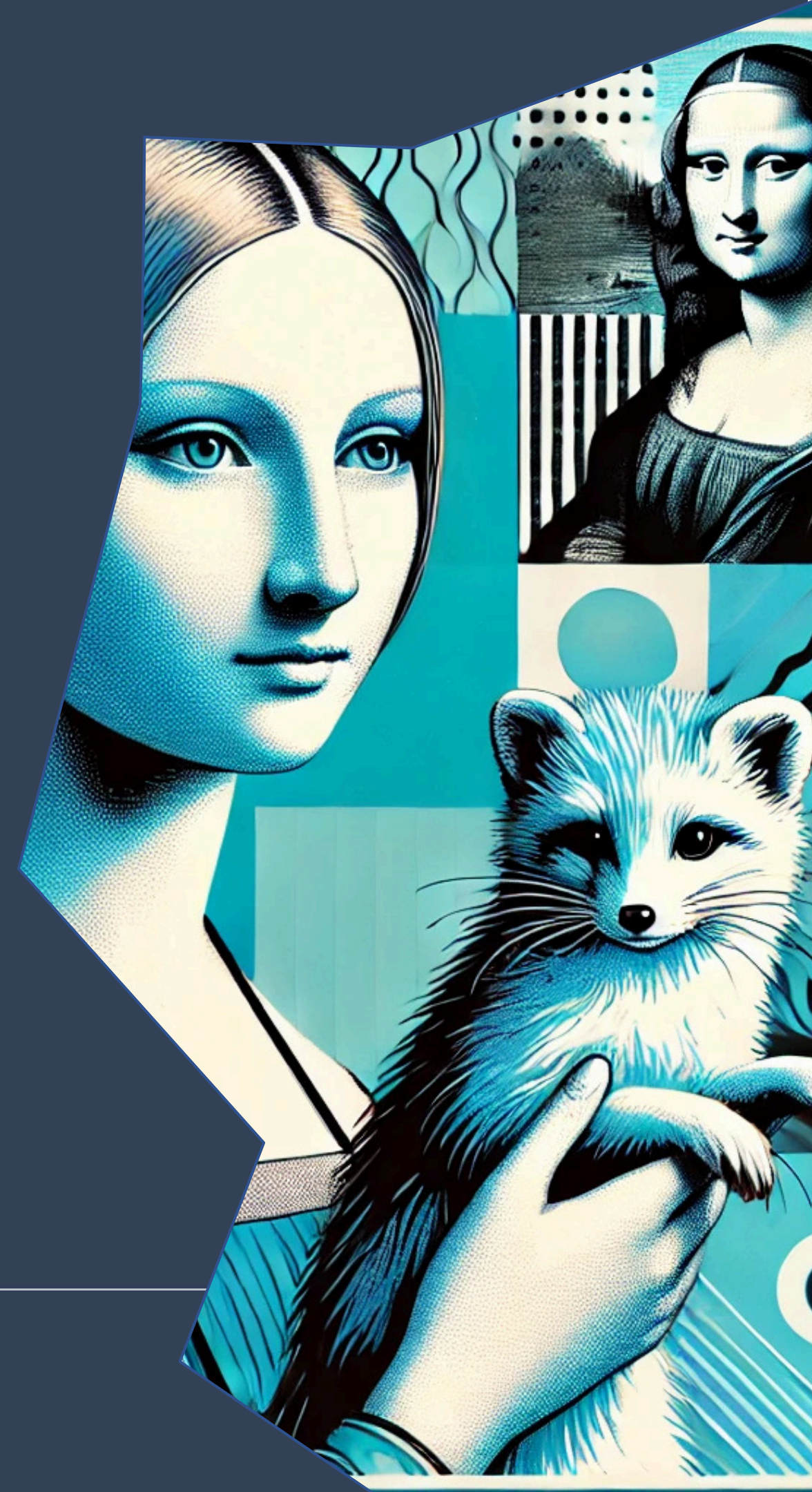
Praktyka czyni mistrza

Ćwiczenia pomagające stworzyć podcast i videocast oraz go wypromować

A także słowniczek pojęć.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Czy mnie widać i słyszać?

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Videocast/vodcast a podcast

W świecie cyfrowych mediów terminologia może być myląca.

Vodcast (lub videocast) to połączenie słów "video" i "podcasting". Odnosi się do tworzenia i dystrybucji cyfrowych plików wideo przez internet. W przeciwieństwie do tradycyjnych **podcastów, które są wyłącznie formą audio**, videocasty oferują dodatkowy element wizualny. Dzięki temu widzowie mogą cieszyć się bogatszym i bardziej angażującym doświadczeniem, łączącym dźwięk z obrazem.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Videocast/vodcast a podcast

	Podcasty	Videocasty
Format	są wyłącznie audio, co pozwala słuchaczom na konsumpcję treści bez konieczności angażowania wzroku,	łączą audio z wideo, dodając element wizualny, który wzbogaca przekaz,
Sposób konsumpcji	są idealne do słuchania w podróży, podczas ćwiczeń czy wykonywania codziennych czynności,	wymagają skupienia wzroku, co sprzyja bardziej angażującemu odbiorowi, ale może ograniczać możliwość multitaskingu,
Zaangażowanie	podcasty opierają się na sile narracji i głosie prowadzącego,	wykorzystują dodatkowo mowę ciała, ekspresję twarzy i elementy graficzne, co zwiększa zaangażowanie widza,

HISTORIA
W SIECI

Videocast/vodcast a podcast

	Podcasty	Videocasty
Produkcja	są zazwyczaj prostsze i tańsze w produkcji, wymagając jedynie dobrego mikrofonu i oprogramowania do edycji dźwięku,	mogą wymagać dodatkowego sprzętu, takiego jak kamery, oświetlenie czy green screen, co zwiększa koszty i złożoność produkcji,
Grupa docelowa	przyciągają odbiorców ceniących treści audio i możliwość słuchania w dowolnym miejscu i czasie.	przyciągają widzów szukających bogatszych, wizualnych doświadczeń.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Rodzaje podcastów i videocastów

Nagrania monologowe (solowe) spotykane jako kursy, recenzje.

Nagrania w duecie gdzie jest dwóch prowadzących/ wywiady z gościem

Nagrania panelowe/ wywiady z gośćmi

Nagrania hybrydowe – reportaże, felietony na określony temat. Mogą być też sondą. Nagrywane poza studiem.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Rodzaje podcastów i videocastów

Wybierając swój rodzaj pamiętaj, aby dostosować ton i styl do tematyki oraz grupy docelowej.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Odwieczne pytanie – o czym nagrywać?

Inspiracje są wszędzie – w codziennych doświadczeniach, rozmowach z przyjaciółmi, lekturach czy innych mediach. Kluczem jest otwartość na otaczający świat i chęć dzielenia się swoimi spostrzeżeniami z innymi. Pamiętaj, że każdy ma coś wartościowego do przekazania.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

O czym pamiętać nagrywając podcast lub videocast?

Jakość nagrania – nawet podstawowy sprzęt może zapewnić dobrą jakość, jeśli zadbasz o odpowiednie warunki nagrywania.

Regularność publikacji – ustal harmonogram i staraj się go przestrzegać.

Znajomość odbiorców – zrozum, do kogo mówisz, i dostosuj treść oraz styl komunikacji.

Autentyczność – bądź sobą i mów o rzeczach, które naprawdę Cię pasjonują.

Feedback – zachęcaj słuchaczy do dzielenia się opiniami i wykorzystuj je do doskonalenia swoich treści.

Promocja – aktywnie promuj swoje odcinki w mediach społecznościowych i innych kanałach.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Zanim zaczniesz – prawa autorskie i licencje Creative Commos

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Prawo autorskie – czym jest i dlaczego jest ważne?

Prawo autorskie to zbiór przepisów chroniących oryginalne utwory twórcze oraz ich autorów. Daje twórcom wyłączne prawa do kontrolowania sposobu, w jaki ich dzieła są używane, reprodukowane i rozpowszechniane. Prawo to dzieli się na:

- **autorskie prawa osobiste** – są niezbywalne i nieograniczone w czasie. Chronią więź twórcy z utworem, zapewniając m.in. prawo do autorstwa i nienaruszalności dzieła,
- **autorskie prawa majątkowe** – obejmują korzyści finansowe wynikające z eksploatacji utworu. Mogą być przenoszone na inne osoby lub podmioty, np. poprzez umowę licencyjną.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Prawo autorskie – czym jest i dlaczego jest ważne?

Prawo autorskie ma na celu:

- **ochronę twórców** – zapewnia autorom kontrolę nad ich dziełami oraz możliwość czerpania z nich korzyści,
- **zapewnienie integralności utworu** – chroni przed nieuprawnionymi modyfikacjami czy zniekształceniami,
- **umożliwienie decydowania o udostępnianiu** – twórca sam decyduje, kiedy i w jaki sposób jego utwór zostanie zaprezentowany publicznie,
- **nadzór nad wykorzystaniem** – twórca może kontrolować, w jaki sposób inni korzystają z jego dzieła.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Prawo autorskie – czym jest i dlaczego jest ważne?

Zazwyczaj twórca utworu jest jego pierwotnym właścicielem praw autorskich. Prawa osobiste pozostają przy nim na zawsze, natomiast prawa majątkowe mogą być przeniesione na inny podmiot poprzez umowę. **W przypadku utworów stworzonych w ramach stosunku pracy, prawa majątkowe często przechodzą na pracodawcę, jeśli umowa o pracę tak stanowi.**

HISTORIA
W SIECI

Prawo autorskie – czym jest i dlaczego jest ważne?

Ochrona prawnoautorska powstaje automatycznie w momencie ustalenia utworu, niezależnie od formy i sposobu wyrażenia. Nie jest wymagane żadne formalne zarejestrowanie czy oznaczenie dzieła.

Autorskie prawa majątkowe trwają przez 70 lat od:

- śmierci twórcy lub ostatniego ze współtwórców,
- pierwszego rozpowszechnienia utworu anonimowego lub pseudonimowego,
- śmierci głównych twórców w przypadku utworów audiowizualnych (np. reżysera, scenarzysty).

Po tym okresie utwór przechodzi do domeny publicznej i może być swobodnie wykorzystywany przez każdego.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Prawo autorskie – czym jest i dlaczego jest ważne?

Prawo autorskie przewiduje tzw. dozwolony użytek:

- **użytek prywatny** – możesz korzystać z utworów dla własnych potrzeb i dzielić się nimi z bliskimi,
- **użytek edukacyjny** – instytucje oświatowe mogą korzystać z utworów w celach dydaktycznych, np. podczas zajęć.
- **prawo cytatu** – możesz przytaczać fragmenty utworów w swoich pracach, pod warunkiem odpowiedniego oznaczenia i uzasadnienia.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

CC-BY, CC BY-SA...?

Rozszyfrowujemy wolne licencje

Licencje Creative Commons (CC) to zestaw standardowych umów licencyjnych, które pozwalają twórcom łatwo określić, na jakich warunkach inni mogą korzystać z ich utworów. **Zamiast tradycyjnego "Wszelkie prawa zastrzeżone", CC promuje ideę "Pewne prawa zastrzeżone", umożliwiając legalne dzielenie się treściami.**

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

CC-BY, CC BY-SA...?

Rozszyfrowujemy wolne licencje

Licencje CC składają się z czterech podstawowych warunków, które można ze sobą łączyć:

uznanie autorstwa (BY)

– wymaga podania informacji o autorze utworu przy każdym jego wykorzystaniu

użycie niekomercyjne (NC)

– zezwala na wykorzystanie utworu wyłącznie w celach niekomercyjnych

bez utworów zależnych (ND)

– nie pozwala na modyfikowanie utworu ani tworzenie na jego podstawie nowych dzieł

na tych samych warunkach (SA)

– wymaga udostępniania utworów zależnych na identycznej licencji co oryginał

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

CC-BY, CC BY-SA...?

Rozszyfrowujemy wolne licencje

CC BY: Uznanie autorstwa.

Szerokie wykorzystanie utworu, w tym komercyjne, pod warunkiem podania autorstwa

CC BY-SA: Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach.

Utwory zależne są udostępniane na tej samej licencji, co utwór oryginalny.

CC BY-ND: Uznanie autorstwa – Bez utworów zależnych.

Nie ma pozwolenia na modyfikację utworu i należy podać autora.

CC BY-NC: Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne.

Utwór nie może być wykorzystywany komercyjnie

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

CC-BY, CC BY-SA...?

Rozszyfrowujemy wolne licencje

CC BY-NC-SA: Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Na tych samych warunkach.

Kombinacja ograniczeń niekomercyjnego użytku i wymogu tej samej licencji na wszystkich utworach, co utwór oryginalny.

CC BY-NC-ND: Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych

Najbardziej restrykcyjna licencja – pozwala jedynie na niekomercyjne udostępnianie oryginalnego utworu.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Publiczna domena – co to?

Creative Commons Public Domain Mark 1.0 to narzędzie służące do oznaczania utworów znajdujących się w domenie publicznej. Dzięki niemu łatwiej jest zidentyfikować takie dzieła i korzystać z nich bez obaw o naruszenie praw autorskich. Znak ten nie jest licencją ani umową, lecz informacją o statusie prawnym utworu.

Jak korzystać z utworów w domenie publicznej?

Możesz swobodnie:

- **kopiować i rozpowszechniać utwór,**
- **modyfikować i tworzyć utwory zależne,**
- **wykorzystywać utwór w celach komercyjnych i niekomercyjnych.**

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Jak oznaczać użycie innego utworu?

Poprawne oznaczanie wykorzystywanych utworów jest kluczowe, ponieważ:

- spełnia wymogi prawne – nieprzestrzeganie warunków licencji może prowadzić do konsekwencji prawnych, w tym kar finansowych,
- szanuje pracę twórców – podając informacje o autorze, okazujesz szacunek dla jego pracy,
- buduje wiarygodność – transparentność w wykorzystaniu źródeł wzmacnia Twój profesjonalny wizerunek.

Przy wykorzystaniu utworów na licencjach CC lub z domeny publicznej, powinienes:

- podać imię i nazwisko autora lub pseudonim,
- wskazać tytuł utworu (jeśli jest dostępny),
- określić źródło – link lub informacja o miejscu, skąd pochodzi utwór,
- wskazać licencję – nazwa licencji oraz link do jej pełnego tekstu.

HISTORIA
W SIECI

Jak oznaczać użycie innego utworu?

Przykład oznaczenia:

"Nazwa utworu" autorstwa Jan Kowalski, dostępny na licencji CC BY 4.0 (link do licencji).

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Jak stworzyć podcasty i videocasty oraz inne formy video- storytellingu?

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Obalmy kilka mitów

Mit 1: **Mój głos nie nadaje się do nagrywania.**

Mit 2: **Jestem introwertykiem i wstydzę się mówić do ludzi** – to wyobraź sobie kogoś bliskiego!

Mit 3: **Obawiam się wystąpień publicznych** – to nie jest występ na żywo, możesz zmontować.

Mit 4: **Boję się krytyki i negatywnych komentarzy** – konstruktywna krytyka tak, hejterom powiedz do widzenia!

Mit 5: **Nie mam czasu na regularne nagrania** – nagraj 2–3 odcinki na zapas.

Mit 6: **Nie wiem, o czym opowiadać** – zainspiruj się, obmyśl strategię.

Mit 7: **Boję się wyśmiania.**

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Pytanie – DLACZEGO?

Dlaczego chcesz nagrywać? Czy chcesz dzielić się wiedzą, budować markę osobistą, a może po prostu dobrze się bawić?

Dlaczego Twoja historia jest ważna? Jakie wartości chcesz przekazać odbiorcom?

Dlaczego właśnie Ty powinienesz to zrobić? Co wyróżnia Cię na tle innych?

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Tworzenie video to proces

Oto przewodnik, który pomoże Ci przejść od pomysłu do publikacji na konkretnym przykładzie.

Jestem z województwa śląskiego. Mieszkam w Sosnowcu, ale pochodzę z Bytomia. Muszę nagrać film pt. Historia mojego miejsca.

Jak to zrobić?

HISTORIA
W SIECI

Krok 1. Strategia

- **określ tematykę i grupę docelową** – moimi odbiorcami będzie grupa nastolatków, która mieszka w obu miastach,
- **wybierz format** – czy będziesz nagrywać solo, z współprowadzącym czy może prowadzić wywiady?

POMYSŁ 1 – Hanys i Gorol – czyja historia lepsza?

Mieszkam w mieście często wyśmiewanym przez Ślązaków, ale pochodzę z miasta, które się naśmiewa. Mogę wykorzystać ten spór, aby opowiedzieć historię regionów, miast w nietuzinkowy sposób jako stylizowana kłótnia, która kończy się wspólną herbatką. Do tego potrzebuję, aby w filmie wystąpiły osoby uczące się w szkole w Sosnowcu i Bytomiu. To one będą pokazywały regiony i się “kłóciły”.

POMYSŁ 2 – Niech przemówi historia.

Mogę nagrać wywiad z kimś znanym z miasta np. Jan Kiepura w Sosnowcu, Karin Stanek w Bytomiu. Jak? Dzięki sztucznej inteligencji. Taką opcję opowiadania o sobie wdrożył serwis Nadwyraz.com.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 1. Strategia

Tutaj zobaczymy opowieść o życiu Artura Shopenahauera. Jest to druga część z cyklu “Przemawiają”.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 1. Strategia

POMYSŁ 3 – Miasto moje na rozwój stawia!

Opowiem jako lektor używając techniki generowania ilustracji komiksowych przy użyciu gen_id w Dalle historię założycielki szkół, fundatorki kościołów oraz właścicielki wielu zakładów przemysłowych na terenie Bytomia i miast ościennych **Johanny hrabiny Schaffgotsch von Schomberg-Godulla**. Lub w Sosnowcu z życia przemysłowca **Heinricha Dietla**.

Pomysł w generowaniu postaci miał już **Storytel**.

Cyprian Kamil Norwid

Maria Konopnicka

Eliza Orzeszkowa

Bolesław Prus

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 1. Strategia

Tę historię, którą właśnie oglądasz, stworzył... człowiek, ale pomogła AI. Jak?

Otóż człowiek wpadł na pomysł, opisał go i stworzył historię samotnych robotów AI, które, choć są z nami od zawsze, to pozostają niezauważone.

Następnie człowiek poprosił **Creative Writing Coach GPT** (asystent GPT) o analizę pomysłu, wskazanie słabych stron do poprawy. I tak scenariusz historii nabrał kształtu.

Następnie z **Chatem GPT 4.0** opracował człowiek pomysły na ilustracje. Napisali szczegółowe prompty do **DALL-E 3**. I tak powstał storyboard, w którym klatka po klatce pokazała się nasza historia, którą w wersji prawie Hollywood wygenerował **HaiperAI**.

Gdy już ujęcia były gotowe, przyszedł czas by roboty przemówiły. I tak dzięki **ElevenLabs** mogły opowiedzieć swoją historię. A co z muzyką? To co jest w tle to wymyślona przez człowieka piosenka o studiach podyplomowych w stylu prawie Taylor Swift, którą pomógł wygenerować **SunoAI**.

A napisy? Napisy dodał człowiek z pomocą Descript. Jak widzisz, człowiek kreuje, tworzy, a AI... generuje!

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 1. Strategia

POMYSŁ 4 – Spacer po mieście

Wywiad z nauczycielem historii, który oprowadza mnie po charakterystycznych punktach miasta. Wybieram jeden okres i o nim opowiadamy np. II wojna światowa. Tak poznajemy miejsca, które dziś pełnią inną funkcję niż w tamtym okresie.

- zaplanuj częstotliwość publikacji – regularność buduje zaufanie i przyciąga stałych słuchaczy – jednorazowe nagranie,
- ustal długość odcinków – jeden odcinek max. 7 minut.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Krok 2. Planowanie treści

- **przygotuj konspekt/scenariusz odcinka**
– wypisz główne punkty, które chcesz omówić,

Tworzenie angażującego videocastu wymaga nie tylko pomysłu i sprzętu, ale również dobrze przemyślanego scenariusza. Scenariusz to fundament, na którym opiera się cała produkcja. Odpowiednie przygotowanie pozwoli uniknąć problemów podczas nagrywania i zapewni spójność przekazu.

Krok 2. Planowanie treści

Pisanie scenariusza warto zacząć od konspektu. Rozpisz w punktach, o czym chcesz opowiedzieć przed kamerą:

- **wprowadzenie** – krótko przedstaw temat i ewentualnego gościa,
- **rozwińcie** – omów główne punkty, przechodząc od ogółu do szczegółu, zadawaj pytania gościom,
- **zakończenie** – podsumuj najważniejsze informacje, zachęć do działania (Call to Action).

Następnie rozwijaj poszczególne punkty, dodając istotne informacje, statystyki czy przykłady.

W Workbooku zrobiliśmy dla was Strukturę scenariusza. Scenariusze wideo zazwyczaj są formatowane w bardzo konkretny sposób, aby każdy członek zespołu produkcyjnego – producent, reżyser, technik czy aktor – mógł szybko znaleźć potrzebne informacje.

HISTORIA
W SIECI

Krok 2. Planowanie treści

Wskazówki dotyczące pisania scenariusza:

- **unikaj nadmiernego szczegółu** – nie musisz zapisywać każdego gestu czy pauzy. Pozostaw przestrzeń dla interpretacji reżysera i realizacji,
- **klarowność przekazu** – upewnij się, że scenariusz jest zrozumiały dla wszystkich członków zespołu,
- **współpraca** – tworzenie scenariusza to proces wymagający współpracy. Otrzymuj i uwzględniaj uwagi od innych.

Scenariusz przechodzi przez wiele wersji roboczych. W miarę postępu prac nad projektem, przekaz jest uściślany, a scenariusz dopracowywany. Ważne jest, aby być otwartym na sugestie i zmiany, które mogą poprawić ostateczny efekt.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 2. Planowanie treści

SCENARIUSZ STRUKTURA

Wiersze wprowadzające to krótkie opisy miejsca i czasu akcji. Przykłady:

- WNETRZE STUDIO DZIEŃ

Scena rozgrywa się w studiu w ciągu dnia.

- PLENER ULICA NOC

Scena dzieje się na ulicy w nocy.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 2. Planowanie treści

SCENARIUSZ STRUKTURA

Wiersze akcji, zwane didaskaliami opisują, co dzieje się w scenie, jakie działania podejmują postacie oraz jak powinno wyglądać ujęcie. Są to informacje dla reżysera i ekipy technicznej. Przykład:

- *Prowadzący siedzi przy biurku w studiu. Na stole obok znajdują się materiały do demonstracji produktu. Kamera powoli zbliża się do prowadzącego.*

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 2. Planowanie treści

SCENARIUSZ STRUKTURA

Dialogi stanowią główną część scenariusza. Obejmują wypowiedzi postaci przed kamerą, kwestie lektora oraz teksty wyświetlane na ekranie, takie jak napisy czy listy punktowane. Imiona lub nazwy postaci mówiących są zazwyczaj wyśrodkowane, aby ułatwić identyfikację mówiącego.

Przykład:

PROWADZĄCY:

Witam Państwa serdecznie w kolejnym odcinku naszego programu. Dziś porozmawiamy o...

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Krok 2. Planowanie treści

- **zbierz materiały i źródła** – jeśli potrzebujesz danych, statystyk czy przykładów, przygotuj je wcześniej. W tym miejscu wybierając źródła sprawdzaj ich licencje i zapisuj w osobnym pliku każdą z nich. Będą potrzebne później, gdy będziesz opisywać film. Ponadto sprawdzenie pochodzenia materiału na tym etapie pozwoli uniknąć późniejszych nagłych zmian, problemów przy montażu, czy nawet wycięcia części materiału,
- **ćwicz na głos**, aby poczuć się pewniej podczas nagrania. **Pomocna w tym jest aplikacja Lingwistyczna Papuga.**

HISTORIA
W SIECI

Krok 3. Nagrywanie

- **wyberz odpowiedni sprzęt** – na początek wystarczy dobry mikrofon i kamera w telefonie. W miarę rozwoju możesz inwestować w lepszy sprzęt. Jednak jeśli planujesz jednorazową przygodę z videocastem lub podcastem – smartphone sprawdzi się najlepiej.

Pamiętaj! Telefon do nagrań ustawiasz w orientacji poziomej jak kamerę. W orientacji pionowej nagrywasz tylko formaty reels, stories.

- **zadbaj o jakość dźwięku** – unikaj hałasów w tle, echa czy szumów. Wybierz taki plan, aby hałas był jak najmniejszy. Jeśli realizujesz zdjęcia na zewnątrz świetnie sprawdza się tu zieleń miejska, parki, miejsca z dala od uczęszczanych ulic.
- **bądź naturalny** – mów tak, jakbyś rozmawiał z przyjacielem.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 3. Nagrywanie – jak radzić sobie przed kamerą?

Krok 1. Przemyśl swoje wypowiedzi – wcześniejsze zaplanowanie i stworzenie scenariusza może znacząco pomóc.

Krok 2. Oswój się z kamerą – im bardziej swobodnie się poczujesz, tym naturalniej wypadniesz w oczach odbiorców. Pomóc może wyobrażenie sobie, że mówisz do bliskiej osoby, z którą czujesz się komfortowo.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 3. Nagrywanie – jak radzić sobie przed kamerą?

Krok 3. Profesjonalne ustawienie kamery – dobrze przemyśl kadr i przygotuj pomieszczenie do nagrania lub miejsce, gdzie nagrasz wypowiedzi:

- użyj prostego tła,
- ustaw kamerę na wysokości oczu, aby utrzymać naturalny kontakt wzrokowy z widzem, jeśli nagrywasz zapowiedź. Jeśli będzie to rozmowa to ustaw kadr tak, aby obejmować cię i rozmówcę. Oboje patrzycie na siebie.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 3. Nagrywanie – jak radzić sobie przed kamerą?

Kadr rozmowy nagrywany z dwóch kamer

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 3. Nagrywanie – jak radzić sobie przed kamerą?

Kadr rozmowy nagrywany z dwóch kamer
z vMix w studio

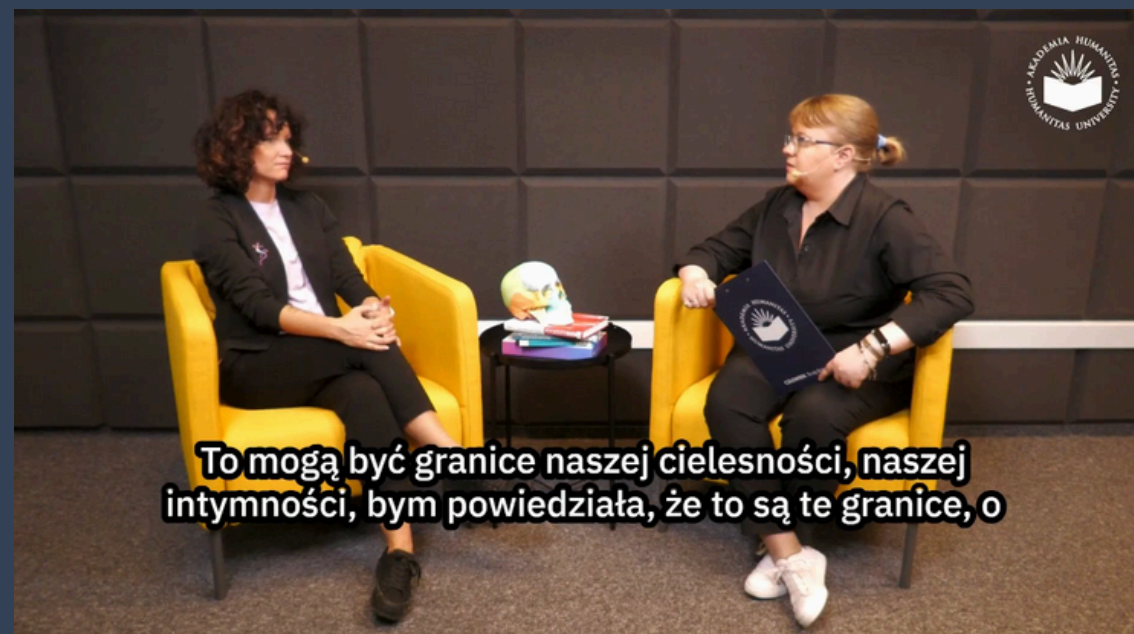
Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 3. Nagrywanie – jak radzić sobie przed kamerą?

Kadr rozmowy nagrywany z jednej kamery

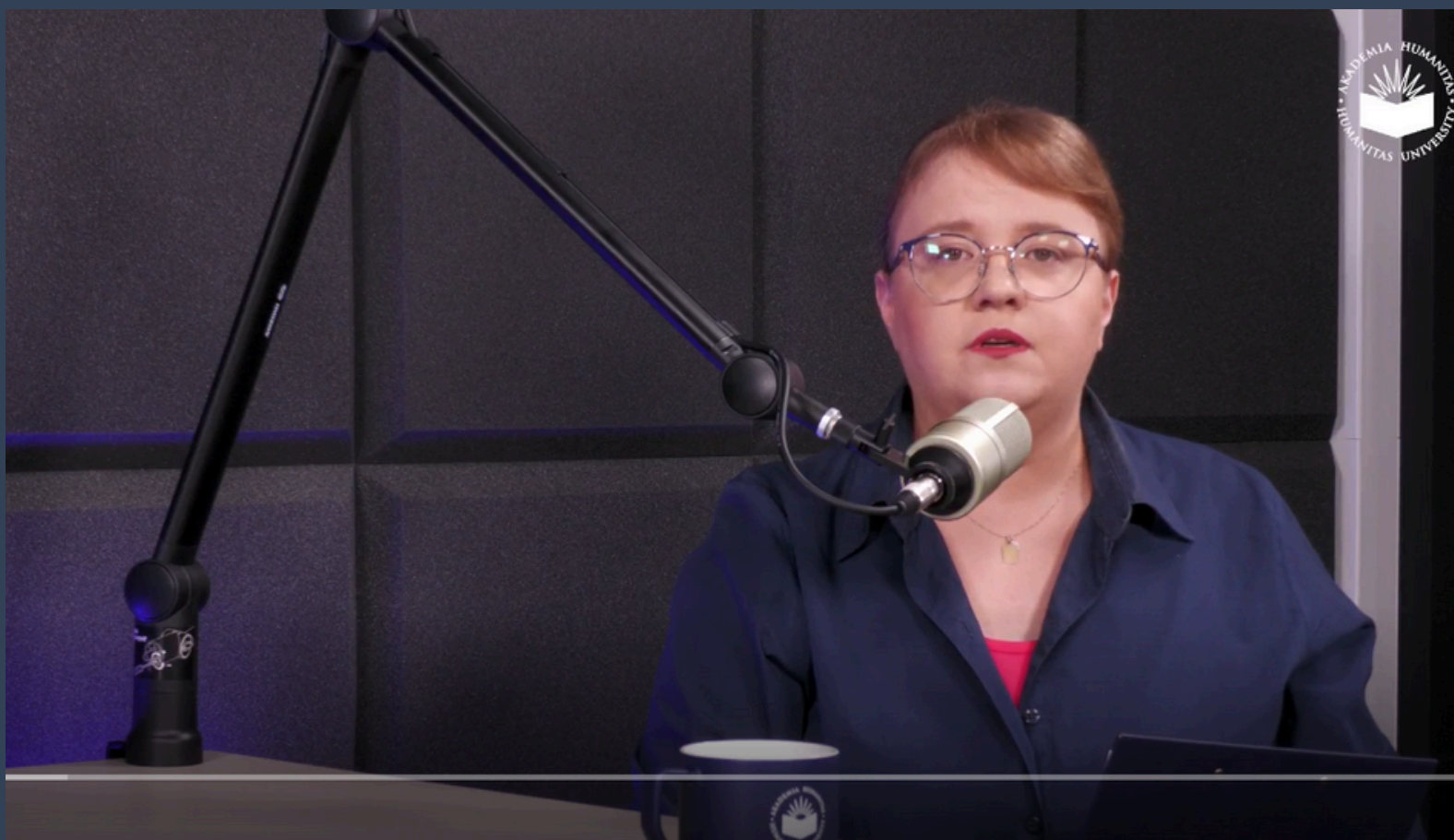
Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 3. Nagrywanie – jak radzić sobie przed kamerą?

Mówienie prosto do kamery

HISTORIA
W SIECI

Krok 3. Nagrywanie – jak radzić sobie przed kamerą?

Krok 4. Odpowiedni strój – dostosuj strój do okazji i upewnij się, że dobrze wygląda na nagraniu. Zrezygnuj z ubrań, które mogą sprawiać problemy na kamerze (np. mocno wzorzystych materiałów).

Krok 5. Przygotuj sprzęt – dobry mikrofon, kamera i odpowiednie oświetlenie są kluczowe. Dlatego sprawdź swój telefon przed nagraniami. Testuj! I pamiętaj:

- jeśli korzystasz z mikrofonu to trzymaj go 5–10 cm od ust,
- zrezygnuj z biżuterii, która mogłaby zakłócać nagranie dźwięku.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

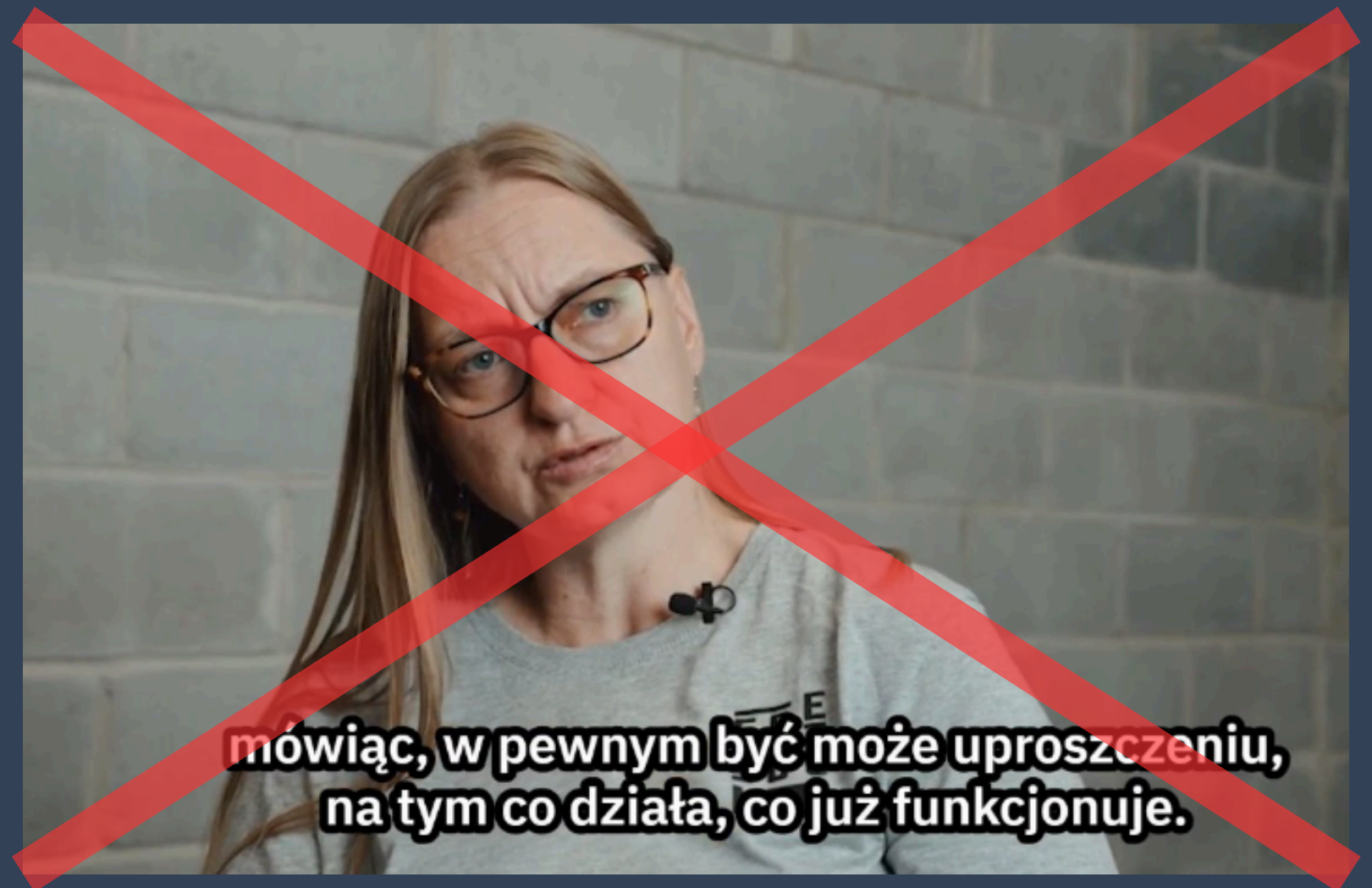
HISTORIA
W SIECI

Krok 3. Nagrywanie – jak radzić sobie przed kamerą?

Krok 6. Przeprowadź próbne nagranie – próba generalna pomoże zmniejszyć tremę i wprowadzi Cię w rytm nagrywania. Samodzielne obejrzenie próbnego nagrania pozwoli zidentyfikować obszary do poprawy, takie jak postawa, gesty czy dykcja.

Krok 7. Kontakt wzrokowy – podczas nagrania solo patrz prosto w środek kamery – pozwoli to odbiorcom poczuć, że mówisz bezpośrednio do nich. Jeśli rozmawiasz z kimś i chcesz nagrać rozmowę – nie patrzcie w kamerę tylko na siebie.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 3. Nagrywanie – jak radzić sobie przed kamerą?

Krok 8. Mów wyraźnie i spokojnie – skup się na wyraźnej artykulacji i spokojnym tempie. Warto unikać wypełniaczy, takich jak „eee” czy „yyy”, które mogą zaburzać płynność wypowiedzi. Jednak nie wycinaj ich na siłę. Takie wypełniacze mogą być naturalną cechą rozmówcy.

Krok 9. Zachowanie i mowa ciała – postaraj się zachować wyprostowaną, ale rozluźnioną pozycję. Unikaj nadmiernej gestykulacji, która może rozpraszać uwagę widzów.

Krok 10. Bądź sobą – najważniejsze jest, abyś pozostał autentyczny. Naturalność przed kamerą zwiększy Twoją wiarygodność i pomoże zdobyć sympatię odbiorców.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Krok 3. Nagrywanie – podsumowanie

Kamera lubi...	Kamera nie lubi...
- matową cerę i podkreślający makijaż, - nieskazitelną skórę z ukrytymi niedoskonałościami, - zdecydowane kolory, ale nie zbyt jaskrawe, - matowe tkaniny - gładkie materiały bez wzorów, wyrazistej faktury czy rzucającego się w oczy splotu, - minimalistyczną biżuterię, - okulary z białym szkłem tzw. normalne bez filtrów.	- błyszczenia skóry na czole i nosie, - widocznych niedoskonałości cery, - bieli, czerni i barw zlewających się z tłem, - tkanin z połyskiem, które odbijają światło, - tkanin z wzorem w jodełkę, kratkę i drobne prążki oraz takich o fakturze z uwydatnionymi mikrowzorami, które mogą wywołać efekt drżenia obrazu, - biżuterii w wydaniu maxi, - okularów ze szklami fotochromowymi lub refleksem do komputera.

HISTORIA
W SIECI

Krok 3. Nagrywanie – protrip!

Pewność siebie przed kamerą to cecha, którą można wypracować – wystarczy trochę czasu i ćwiczeń.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 3. Nagrywanie – protrip!

1. Przygotowanie to klucz do pewności siebie.
2. Oswajaj się z nagrywaniem.
3. Postawa ciała – Twój atut przed kamerą.
4. Strój wpływa na pewność siebie.
5. Wizualizuj pozytywne wspomnienia.
6. Pamiętaj – zawsze możesz nagrać ponownie, bo nagranie to nie operacja na otwartym sercu :)

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Krok 4. Montaż

- **wybierz odpowiedni program** – z doświadczenia polecam Da Vinci Resolve, ponieważ jest profesjonalny i darmowy. Aby się nauczyć montażu musimy poświęcić chwilę. Można też montować w CapCut, który wcześniej był tylko do formatów pionowych, teraz obsługuje też i poziome,
- **edytuj nagranie** – usuń niepotrzebne przerwy, błędy, duble czy powtórzenia,
- **dodaj elementy dodatkowe** – muzyka w tle, intro czy efekty dźwiękowe mogą urozmaicić nagranie. **Pamiętaj o sprawdzeniu licencji i możliwości modyfikacji nagrania,**

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Krok 4. Montaż

- **dodaj napisy do filmu** – polecamy aplikację Descript, a korzystający z programu CapCut mogą spróbować dodać przez ten program dzięki specjalnej funkcji,
- **sprawdź całość** – obejrzyj odcinek przed publikacją, aby upewnić się, że wszystko brzmi dobrze, tzn. jest efekt stereo, a nie mono, muzyka nie jest za głośna, nie usunąłeś sceny, która powinna być. A także, czy wyświetlają się wizytówki bohaterów.

Joanna

/ W dobie cyfryzacji i rosnącego znaczenia technologii w życiu codziennym, sztuczna inteligencja znalazła dla siebie miejsce. Praktycznie w każdej dziedzinie naszego życia, w tym w sektorze publicznym. Jednak co zrobić, jeśli nie zgadzamy się z decyzją, którą podjęła sztuczna inteligencja albo ta decyzja była błędna?

Co zrobić wtedy? Na te i inne pytania odpowie nasz dzisiejszy ekspert,

dr Aleksander Kwaśniak, prawnik i dyrektor Instytutu Nauk Prawnych Akademii Humanitas. Dzień dobry.

Aleksander

Witam Państwa serdecznie.

Praktycznie w każdej dziedzinie naszego życia, w tym w sektorze publicznym.

HISTORIA
W SIECI

Krok 5. Dystrybucja

- **wyberz platformę hostingową** – istnieją serwisy specjalizujące się w hostingu podcastów, które generują kanał RSS potrzebny do dystrybucji np. Speaker,
- **zgłoś podcast do platform Apple Podcasts, Spotify i YouTube Podcasts** – to kluczowe miejsca, gdzie słuchacze mogą Cię znaleźć,
- **przygotuj opisy i cover photo** – zadбай o atrakcyjne opisy odcinków i okładkę podcastu.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Krok 5. Dystrybucja

Platforma	Dlaczego warto?	Jak się zgłosić?	Jak publikować?
Apple Podcasts (dawniej iTunes)	część aplikacji podcastowych korzysta z katalogu Apple	zarejestruj się na podcastsconnect.apple.com , podaj link RSS i postępuj zgodnie z instrukcjami, w tym opłacić abonament	umieścić statyczny obraz z dźwiękiem podcastu
Spotify	jedna z najpopularniejszych platform do słuchania muzyki i podcastów	wejdź na podcasters.spotify.com/submit i dodaj swój podcast	umieścić statyczny obraz z dźwiękiem podcastu

Krok 5. Dystrybucja

Platforma	Dlaczego warto?	Jak się zgłosić?	Jak publikować?
YouTube Podcast	aplikacja YT domyślnie instalowana na wielu urządzeniach z Androidem. Poza tym YouTube to druga co do wielkości wyszukiwarka na świecie. Możesz dotrzeć do osób, które preferują tę platformę	zarejestruj się na studio.youtube.com	- umieścić statyczny obraz z dźwiękiem podcastu, - dodać animowany audiogram, - nagrać wideo z procesu nagrywania podcastu

Krok 5. Dystrybucja

Platforma	Dlaczego warto?	Jak się zgłosić?	Jak publikować?
Własna strona internetowa	- pełna kontrola nad treścią i wyglądem, - możliwość dodawania notatek, transkrypcji, dodatkowych materiałów, - budowanie marki i pozycjonowanie w wyszukiwarkach.	wykup domenę z nazwą podcastu i skorzystaj z platformy do tworzenia stron, np. WordPress	- dzięki dostępnym wtyczkom dodać nagranie bezpośrednio z powyższych platform

HISTORIA
W SIECI

Krok 6. Promocja

- **wykorzystaj media społecznościowe** – informuj o nowych odcinkach na swoich profilach, przez **atomizację tych treści**,
- **newslettery** – jeśli masz bazę subskrybentów, wysyłaj regularne powiadomienia.
- **zaangażuj społeczność** – zachęcaj słuchaczy do komentowania, zadawania pytań, czy dzielenia się podcastem z innymi,
- **współpracuj z innymi twórcami** – gościnne występy czy wspólne projekty mogą pomóc w dotarciu do nowych odbiorców.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Kto pyta,
ten poznaje
odpowiedzi

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

HISTORIA
W SIECI

Wszystkie grafiki wygenerowano przy użyciu DALLÉ-3

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

